

Motion till riksdagen 2019/20:1186

av **Azadeh Rojhan Gustafsson (S)**

Anställda som äger

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över hur dispens från låneförbudet i aktiebolagslagen skulle kunna omfatta anställda som vill ta över ett företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige står inför ett stort ägar- och generationsskifte, som berör runt 47 000 företag, med totalt 310 000 anställda. Hur väl Sverige möter denna utmaning kommer att vara avgörande för landsbygdens och småstädernas överlevnad och för många svenska företags framgång under kommande år.

Landsbygden har, som en konsekvens av strukturomvandlingen i näringslivet, under flera år dränerats på medborgare och arbetstillfällen. Urbaniseringen i Sverige pågår i en snabbare takt än i andra länder. När företagen och arbetskraft försvinner får det stora konsekvenser för hela orten. Övriga företag som vill stanna kvar och växa får svårare att attrahera kvalificerad arbetskraft. Idag vittnar 30 % av de stora och medelstora företagen på landsbygden att de har svårt att rekrytera lämplig arbetskraft. Även viktiga samhällsfunktioner som skolor, sjukvård och dagligvaruhandeln försvinner som en konsekvens av att färre arbetar och betalar skatt.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har genomfört och genomför viktiga reformer för att hela Sverige ska leva. Utstationeringen av statliga myndigheter för att skapa arbetstillfällen utanför storstäderna och det senaste förslaget om en ökad kostnadsutjämning mellan kommuner och glesbygdsregioner är några exempel på detta. Men än behövs det ett flertal åtgärder för att den rödgröna regeringens ambitioner ska få större effekt.

En av dessa åtgärder bör vara att underlätta för anställda att ta över verksamhet som till exempel på grund av generationsskifte riskerar att köpas av utländska investerare eller avvecklas.

Idag är det nästintill omöjligt för anställda att ta över företag i Sverige, något som är avsevärt enklare i jämförbara länder. Redan på idéstadiet stöter anställda som tillsammans vill ta över en verksamhet på svårigheter med hindrande regler och skatter och ett bankväsende som har stora kunskapsbrister gällande ekonomiska föreningar.

En konkret åtgärd skulle vara att se över ifall det är möjligt att den dispens från låneförbudet i aktiebolagslagen som idag gäller vid generationsskiften även kan omfatta när medarbetare vill ta över ett företag. Idag behöver anställda ta lån och vara personligt betalningsansvariga för belopp av betydande storlek, vilket gör det nästintill omöjligt för många att våga eller kunna ta steget att ingå i ett medarbetarägt företag.

Det behövs en successiv och metodisk översyn av regler på en rad olika områden för att undanröja hindren och möjliggöra för anställda att ta över verksamhet. Anställda som ägare är ett sätt att underlätta det stora generationsskifte som Sveriges företag står inför och bidra till att minska klyftan mellan stad och land. Det kan även ses som ett av flera verktyg för att åstadkomma ett svenskt hållbart värdeskapande inom ramen för Agenda 2030.

Azadeh Rojhan Gustafsson (S)